

Het Groene Blad

CONTACTBLAD IVN Veenendaal-Rhenen

Moestuin Remmerstein
Algemene Ledenverg.
Vertrouwenspersoon

BELEEF DE NATUUR!

Contactpersonen werkgroepen

excursies
vacant

mediatheek
Suze Hörchner
0318 – 513613

natuurpaden
Ida Marsman

mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl natuurpaden@ivnveenendaal-rhenen.nl

Vogelwerkgroep
Henk van Reuler
henkvanreuler@outlook.com

werkgroep scholen V'daal
Jannine v.d.Linden
0318-522583
scholenwg.veenendaal@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep scholen Rhenen
Harald Arissen
0317-616705
06-83354309
haraldarissen@hotmail.com

werkgroep planten
Magda Buijs
0318 - 513641
mag.buijs@hetnet.nl

weidevogelbescherming
Roelof de Jong
0317 – 614941
jon73229@planet.nl

groene blad & internet site
Peter van Krugten
0318 – 510041
pjkvankrugten@hetnet.nl

"de Groenlingen"
John Ikkink
0318 – 506521
john.ikkink@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep PR
Cokkie Gadella
0318 550806
pr@ivnveenendaal-rhenen.nl

NatuurWerkt!
Bert Berg
0318 - 472145 of
06-33106173
bberg@hetnet.nl

bomen en openbaar groen
Carlo van de Weerd
0318 – 561134
kh.vd.weerd@hccnet.nl

"de Zwammen"
Martijn Stip
0317 – 619935
zwammen@ivnveenendaal-rhenen.nl

natuurtuin Diddersgoed
vacant

tuin "Groenhof"
vacant

Duurzaamheid
Dorthy Reijn
d.reijn@xs4all.nl

Vertrouwenspersoon
Ida Marsman
vertrouwenspersoon@ivnveenendaal-rhenen.nl

De Groenhof

In de Groenhof bevinden zich het Natuur- en Milieu Educatief Centrum (NME-centrum) en de Mediatheek.

Karel Fabritiusstraat 3, 3904TG Veenendaal. T. 0318-589555. B.g.g. Suze Hörchner, T. 0318-513613.

Openingstijden: woensdag 14 – 16 uur of na afspraak met coördinator Suze Hörchner.
Gesloten tijdens schoolvakanties én in de maanden juli en augustus.

mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl, groenhof@ivnveenendaal-rhenen.nl, ghorchner@planet.nl
www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen

Webmaster

Arie Bons, webmaster@ivnveenendaal-rhenen.nl

**HUIBERS
ELECTRA B.V.**
Sinds 1948

Elektrotechniek & Elektrovakzaak

Laan der techniek 3 Veenendaal
www.huiberselectra.nl Tel.: 0318 – 513245

Hado Groen Techniek
Bos Tuin en Parkmachines
Munnikenweg 155 Veenendaal / Renswoude
www.hadogroentechniek.nl
0318 – 517879 of 511006
Merkdealer van

Het Groene Blad

Van Binnen uit

Hoewel de afgelopen oergezellige nieuwjaarsborrel bij een hoop van ons hopelijk nog vers in het geheugen staat, is 2019 alweer een aardig op weg. Semi-vooruitkijkend lijkt het erop dat dit weleens het jaar van het klimaat of in ieder geval het klimaatdebat zou kunnen gaan worden.

Een manier om na te gaan hoe een jaar wordt beleefd, is om te kijken naar het woord van het jaar. Het Woord van het Jaar is ooit bedacht door de Dikke Van Dale. Het idee van 'het woord van het jaar' is aan de hand van neologismen of juist oude woorden die weer in zwang raken een beeld te geven van een bepaald jaar.

Als je terugkijkt over de jaren kan je dus zien wat Nederland zo al bezig hield. Meestal waren dat weinig verheffende onderwerpen. Zo was bijvoorbeeld in 2007 'Bokitoproof' het woord van het jaar, in 2008 'Swaffelen' (mocht je niet weten wat dat betekend probeer dat dan vooral zo te houden), in 2011 was het 'Tuigdorp' in 2012 'Project x feest' en de afgelopen paar jaren waren achtereenvolgens 'Sjoemelsoftware', 'Treitervlogger', 'Appongeluk' en 'Blokkeerfries' de woorden van het jaar.

Maar nu, al in februari van het nieuwe jaar, zingt er een potentieel woord van 2019 rond dat volgens mij wel tot optimisme stemt; Klimaatspijbelaar.

De eerste klimaatspijbelaar was de 15-jarige Zweedse klimaativiste Greta Thunberg, zij besloot in augustus 2018 elke schooldag te staken tot de Zweedse parlementsverkiezingen op 9 september 2018. Dit deed ze door middel van een sit-in voor het parlementsgebouw met een bord "Skolstrejk för klimatet" (schoolstaking voor het klimaat). Na de verkiezingen bleef ze elke vrijdag actievoeren. In navolging van de actie in Zweden volgden in november 2018 de eerste acties in Australië. In december 2018 en januari 2019 volgden er wereldwijd acties in meerdere landen zoals Canada, Denemarken, België, Duitsland, Zwitserland en nu dus ook in Nederland.

Het klimaatspijbelen hangt natuurlijk samen met de klimaatwet en het klimaatakkoord waar een hoop maatschappelijke discussie over gevoerd wordt.

En hoewel er veel kritiek op klimaatspijbelaars en hun motieven en geïnformeerdheid geleverd wordt, en hoewel veel mensen het iets te mooi lijken te vinden om hen erop te wijzen dat ze een zootje achtergelaten zouden hebben op het Malieveld en een hoop van de demonstranten na hun betoging bij de McDonalds zijn gaan eten, vind ik het toch een hoopvol fenomeen. En misschien is zelfs het woord 'Blokkeerfries' of die andere twee woorden die je tegenwoordig veel hoort 'Gele hesjes' zo slecht nog niet. Al deze woorden hebben in ieder geval met elkaar gemeen dat ze groepen mensen omschrijven die schijnbaar uit het niets zich (een soort van) organiseren om ergens moeite voor te doen. Of je je nu kunt vinden in hun motto en overtuiging, er is beweging. Na een tijd waarin omroepen, politieke partijen, vakbonden en ook verenigingen als het IVN alleen maar leken te kunnen krimpen en vergrijzen en mensen nog net de moeite op konden brengen om een lauw facebook duimpje op te steken om betrokkenheid te tonen, is dit misschien toch een ontwikkeling die hoopvol zou kunnen stemmen.

Of dat betekent dat we binnenkort een aanwas van nieuwe leden kunnen ontwaren valt natuurlijk te bezien. Maar je mag het natuurlijk altijd hopen.

Veel plezier nog met het lezen van de rest van het blad. En vergeet niet de algemene ledenvergadering alvast in je agenda te zetten. Maarten van Leeuwen

5	Moestuin Remmerstein
6	Algemene Ledenvergadering
8	Slenterpaadjes
10	Natura 2000
12	Vertrouwenspersoon
14	Bestrijding Bospest
15	Activiteiten
16	Stop Verstening

COLOFON

Het Groene Blad, het contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal-Rhenen verschijnt 4 à 5 maal per jaar.

De sluitingsdatum voor het zomernummer is 21 april 2019.

Informatie uit de werkgroepen verdienen een plek in ons Groene Blad.

REDACTIE:

Nico Bosman

redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Foto voor- en achterpagina: Tineke Wouda

BESTUUR:

VOORZITTER:

Maarten van Leeuwen

voorzitter@ivnveenendaal-rhenen.nl

SECRETARIS:

Vacature

secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl

PENNINGMEESTER:

Hanneke Baretta-Bekker,

tel. 0318 769 125

penningmeester@ivnveenendaal-rhenen.nl

NL95 INGB 0004 7381 18

t.n.v. IVN Veenendaal

installatiebedrijf
Bouman

- Waarborg installateur voor gas- en watertechnische installaties
- Dakbedekkingen
- Aanleg, onderhoud cv-installaties en gastoestellen
- Rioleringen
- Lood- en zinkwerken
- Installeren van sanitair
- Ventilatie & aircosystemen

Postbus 307, 3900 AH Veenendaal
Bezoekadres: Generatorstraat 9, 3903 LH Veenendaal
Telefoon (0318) 51 00 01, Fax (0318) 54 38 57

info@boumaninstallatie.nl
www.boumaninstallatie.nl

Lid van
UNETO-VNI

Primera
Van Walssem

VEENENDAAL | SCHERPENZEEL

boeken tijdschriften wenskaarten
cadeaukaarten kantoorartikelen
kansspelen tickets tabak

Primera Van Walssem
Dr. B. de Bruijn 31 - 1.035 514 700
primervanwalssem.nl

Primera Scherpenzeel
Dierpstraat 210 - 1.035 277 2547
primerascherpenzeel.nl

**GRATIS
PARKEREN**

...EEN NAAR Primera

**FLOWER
EXPLOSION**

Dauidsplein 11 - 3905 AZ - Veenendaal - Tel: 0318-510106
www.flowerexplosion.nl - info@flowerexplosion.nl

FIETS WERELD
Ellekoot

www.fietswereldmethorst.nl
Veenslag 15 | Veenendaal
0318 - 52 56 60

Voor
vakkundig
Advies en
Reparaties !!

Handelskwekerij Tabakshof
Veenendaalsestraatweg 37, Elst
Tel. 0318 - 471951 / 0623484118

**In elk seizoen
Volop groen**

Verkoop op
donderdag: 09.00-18.00 uur
vrijdag: 09.00-18.00 uur
zaterdag: 09.00-17.00 uur

Welkom bij

Wouter en Sari van Schaik

MARK *Pul* TUINEN

Pinksterbloem
tekening Aly van Eijk

Moestuin Remmerstein

Wellicht is bekend dat de werkgroep Natuur Werkt actief is op landgoed Remmerstein.

Naast de tuin en het bos is er ook een moestuin. Nou ja, moestuin...op dit moment is het een tamelijk met onkruid overwoekerd stukje grond.

Maar daar komt verandering in. Er ontstaat een nieuwe loot aan Natuur Werkt die de moestuin nieuw leven gaat inblazen.

Ida Marsman, Dorthy Reijn en Hanneke Baretta bundelen hun kennis en krachten en gaan, met hulp van andere vrijwilligers, aan de slag. Er zijn ideeën genoeg voor de moestuin maar deze zijn nog pril. Vooralsnog is het plan om eerst maar eens het onkruid te lijf te gaan en te onderzoeken wat er wil groeien. Er staat in elk geval een mooie oude duiventoren die we mogen gebruiken als opslagruimte voor ons tuingereedschap en om te schuilen bij regen.

We zijn enorm verrast door de geste van Annelou Evelein, mede-eigenaar van Landgoed Remmerstein, om haar afscheidscadeau van het K.F. Heinfonds, een bedrag van € 1500,00 te besteden aan een door haar te bepalen goed doel, toe te kennen aan de net opgerichte werkgroep IVN-Moestuin Remmerstein, 'de Duiventoren'.

Als dat niet motiverend is om aan de slag te gaan!

Het K.F. Hein Fonds geeft financiële steun aan sociale en culturele projecten in de provincie Utrecht. Daarnaast helpen ze studenten met een studiebeurs.

Jullie snappen dat we zowel tuingereedschap als vrijwilligers goed kunnen gebruiken.

Wil ieder die nog bruikbaar tuingereedschap over heeft en ervan af wil dat aan de werkgroep doneren? Net als een paar extra handen, als vaste vrijwilliger of op ad hoc basis.

Foto moestuin

We hopen in een volgend Groene Blad meer te kunnen vertellen, dus wordt vervolgd!

Aanmeldingen voor zowel gereedschap als vrijwilligers kunnen naar

Dorthy d.reijn@xs4all.nl en of Ida imarsman@xs4all.nl

Uitnodiging G&B

Groei & Bloei organiseert een lezing, waar ook alle IVN leden welkom zijn.

Spreker: Wim Paul van der Ploeg

Titel: Magie van het Tuinieren; meer genieten van je tuin, meer genieten van je leven.

Datum: 21 maart 2019, aanvang 20:00 uur

Locatie: De Groenhof.

foto Tineke Wouda

moestuin Google

Agenda ALV 13 maart

IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen

Karel Fabritiusstraat
33904 TG VEENENDAAL

tel.: 0318 – 58 95 55
secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl
www.ivnveenendaal-rhenen.nl

AAN: de leden van de IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen

datum: februari 2019

betreft: Uitnodiging en agenda Algemene Ledenvergadering

Beste IVN-lid,

Op woensdag 13 maart 2019 wordt de jaarlijkse **Algemene Ledenvergadering** van IVN afdeling Veenendaal-Rhenen gehouden. Het bestuur nodigt u van harte uit hierbij aanwezig te zijn. De aanvang is 20.00 uur in de locatie: Groenhof (Karel Fabritiusstraat 3 te Veenendaal).

De agenda is als volgt:

1. Opening door de voorzitter en het vaststellen van de agenda
2. Goedkeuring van de notulen van de Algemene Ledenvergadering van 14 maart 2018
3. Financieel (1)
 - a. Jaarverslag 2018, korte presentatie realisatie plannen 2018
 - b. Toelichting financieel jaarverslag 2018
 - c. Verslag van de Financiële Commissie voor het jaar 2018 (Marcel van Doorn en Carlo van de Weerd).
4. Bestuursmutaties
 - a. Hanneke Baretta-Bekker is aftredend en stelt zich niet herkiesbaar voor een nieuwe termijn.
 - b. Het bestuur is tot de conclusie gekomen, dat een innovator binnen het bestuur niet werkt. Roelof de Jong heeft daarom zijn bestuursfunctie neergelegd. Het bestuur hoopt dat Roelof zijn functie als innovator buiten het bestuur voort wil zetten.
 - c. Verkiezing nieuwe bestuursleden Het bestuur draagt Connie Roor voor als bestuurslid. Zij zal het bestuur ondersteunen door de taak van notulist op zich te nemen.Voor het secretariaat en het penningmeesterschap zoeken we nog steeds kandidaten.
De gesprekken met een kandidaat voor het penningmeesterschap zijn helaas op niets uitgelopen.
5. Financieel (2)
 - a. Begroting 2019
 - b. Conceptbegroting 2020
6. Benoeming Financiële Commissie voor het jaar 2020
7. Ida Marsman vertelt over haar functie als vertrouwenspersoon
8. Toe te voegen punten en eventuele mededelingen van het bestuur
9. Rondvraag
10. Sluiting

Na afloop van de vergadering is er gelegenheid na te praten onder het genot van een hapje en een drankje. Wij hopen u te zien op woensdag 13 maart aanstaande in De Groenhof.

Namens het bestuur,

Anne-Marie van Haastert (bestuurslid, ondersteuning secretariaat)

Vervolg ALV 13 maart

Alle stukken zijn voor de vergadering verkrijgbaar. De documenten die bij agendapunt 2 horen zijn vanaf 14 dagen voor de vergadering op te vragen. Een week voor de vergadering zijn de stukken behorende bij agendapunt 3 en 5 op te vragen (bij voorkeur via e-mail) bij de secretaris (secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl).

Uit de Mediatheek

Er zijn twee schitterende boeken bij de KNNV verschenen.

Het eerste is "Zweefvliegen" Prijs: € 34,95

Dit is de eerste Nederlandstalige veldgids waarmee alle soorten zweefvliegen van België en Nederland op naam kunnen worden gebracht.

Tot nu moesten insectenfans het doen met een A4'tje met daarop zwart wit tekeningen van de zweefvliegen. Nu is er de Veldgids Zweefvliegen van Frank Van de Meutter en Sander Bot. 5 jaar werkten ze samen aan deze unieke gids. Het was een flinke klus.

Zweefvliegen lijken nogal erg op elkaar, waardoor herkenning soms een hels karwij is. Deze veldgids helpt je aan de hand van prachtige macro-opnames om snel en accuraat tot de juiste determinatie te komen. De zeer gedetailleerde afbeeldingen zorgen ervoor dat zelfs de kleinste details zichtbaar worden.

Het boek beschrijft alle 384 soorten die voorkomen of nog zouden kunnen verschijnen aan de hand van meer dan 1.700 spectaculaire macrofoto's. Voor iedere soort wordt de herkenning en ecologie beschreven, inclusief vliegtijd

grammen en verspreidingskaarten. Deze complete gids is onmisbaar voor elke liefhebber en beginner.

Het tweede is: "Kevers van Europa"

Auteur: Vincent Albouy, Denis Richard Prijs: € 38,95

Deze fotogids beschrijft ruim 800 soorten kevers van Europa: veldkenmerken, ecologie en verspreiding. Het boek biedt een uniek inzicht in de wereld van deze fascinerende insecten. Geschikt als eerste kennismaking of als verdieping: een aanwinst voor elke natuurliefhebber. Kevers vormen de meest talrijke diergroep op aarde. Wereldwijd zijn er zo'n 400.000 soorten beschreven. Alleen al in Nederland leven zo'n 4.100 keversoorten. Veldgids Kevers van Europa presenteert daarvan een kleine 800 soorten. Samen illustreren ze de enorme diversiteit aan Europese kevers, hun leefgebieden en hun aanpassingen en gewoonten. De soorten zijn overzichtelijk ingedeeld naar familie. Van elke soort is een prachtige kleurenfoto opgenomen. De beknopte beschrijving per soort geeft informatie over herkenning, verspreiding en ecologie. Daarnaast bevat deze gids veel achtergrondinformatie over de anatomie van kevers, hun ecologie en gedrag, het bestuderen van kevers, hun relatie met de mens en bedreigingen en bescherming.

Het is een genot om in deze veldgidsen te bladeren en te kijken. Niet te geloven dat er zoveel mooie kevers en zweefvliegen zijn!

Alle uitgaven van het KNNV kunt u bestellen via de mediatheek. Als lid van het IVN krijgt u 10% korting. De mediatheek krijgt extra korting. Als u via de mediatheek bestelt, steunt u dus onze IVN-afdeling.

Stuur uw bestelling naar Suze Hörchner:
ghorchner@planet.nl

U krijgt bericht wanneer de boeken binnen zijn.

Suze Hörchner

Slenterpaadjes

Het lente nummer schrijf ik op 14 februari, de zon schijnt en op alle krokusjes zijn de eerste bijen. Betere start is er niet denkbaar. In de bossen volop vogelgezang. Veel koolmezen die druk ik de weer zijn met nestmateriaal. De boomklevers laten zich horen, ook bezig met hun nageslacht. Bosbessen zijn in bloei, als er geen late nachtvorst komt zijn er net als vorig jaar veel bosbessen. De trosvlier geeft de eerste bloesem, meestal eind maart. De trosvlier bloeit eerder als de gewone vlier. De trosvlier geeft rode bessen, die niet voor de consumptie zijn en de gewone vlier zwarte bessen. Ook de bloemen van de gewone vlier zijn eetbaar. Maar als je ze allemaal afplukt zijn er in de late zomer geen bessen meer. Denk aan de vogels die er gek op zijn. In ons land zijn vier soorten vlieren, de kruidvlier, de trosvlier, de gewone vlier en de peterselievlier met diep ingesneden bladeren. De vlier is ook een gastheer van de trilzwam het judasoor. Die komen alleen daarop voor. Op het Ketelwegje staat een stokoude vlier, die onder de korstmossen zit en judasoren. En ieder jaar opnieuw komt er nog bloesem aan.

En het voorjaar met de witte bermen van het fluitenkruid, alles is dan met kant omzoomd, dat blijft ieder jaar indrukwekkend. Als je goed naar de witte schermbloemen kijkt, met de vele insecten, vliegen, kevertjes, zoals soldaatjes. De moeite waard om te blijven staan! Vorig jaar hoorde ik de koekoek op 17 april, bij het Ketelwegje. Hij heeft de halve zomer uitbundig geroepen. Maar met de grote warmte en droogte waren de rupsen ook op en zijn ze naar elders vertrokken. De oranje tipjes op de pinksterbloemen, de witjes op de grassen, bijen op de meidoorn. Als je loopt te slenteren heb je alle tijd om te kijken naar de vele insecten die je overal ziet.

In de tochtsloot bij de Blauwe Hel zijn de witte waterlelies, soms bijna niet zichtbaar door het hoge riet. Dan bloeien ook de rietorchissen in het trilveenmoeras. De Hellen zijn

het laagste gedeelte van het Binnenveld. Daar komt nog voldoende kwelwater naar de oppervlakte om de verzuren-de effecten van regenwater te compenseren. De Hellen en de Bennekomse Meent behoren tot de zeldzame terreinen waar blauwgraslanden nog te bewonderen zijn. Er groeien zeldzame planten, niet alleen de orchideeën, maar ook de ratelaar en het moeraskartelblad. De laatste twee zijn half parasieten.

Een halfparasiet is een plant die een andere als gastheer gebruikt en waarvan water met de daarin opgeloste mineralen wordt opgenomen. Vroeger werd het moeraskartelblad gebruikt tegen onder andere luis bij vee. Er werden veel planten in een kuil met water gegooit. Het vee werd er dan doorheen gedreven om op deze manier van het ongedierte af te komen.

Het trilveen is ontstaan door het graven naar turf. Eerst komen de drijvende waterplanten, zoals krabbenscheer. Dan komt er een geleidelijk verlandingsproces op gang, met de karakteristieke planten als de ronde en de zwarte zegge. De wateraardbei, allerlei mossensoorten, maken het tot een verende bodem. Net een waterbed. Veenpluis, net kapok om te zien, werd vroeger geplukt door kinderen om kussens en tijken te vullen. Dit gebied hoort bij Natura 2000. Dit is de naam voor een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Er is een beheersplan opgesteld en je ziet de resultaten, de inspanning van Staatsbosbeheer, die deze gebieden onder zich heeft. Als je in het Binnenveld vanaf Achterberg komt zie je al veel weilanden met hekken waarop bekende logo's van Staatsbosbeheer staan.

Een van onze bekendste watervogels zijn wel de meerkoe-ten. Zo groot als een wilde eend en is heel herkenbaar aan het geheel zwarte verenkleed en de witte bles. Ze horen bij de bleshoenen, net als het waterhoentje, die wat kleiner is. In de volksmond worden ze waterkipjes genoemd. Het liefste maken ze een nest in het water achter riet. Het nest is drijvend midden tussen de waterplanten. Gemaakt van stukjes gele lis, stukjes riet en zegge. Ze hebben een gevarieerd menu, maar het liefste waterplanten. Het zijn echte nestbeschermers, daarom zie je vaak futen er vlak bij ook een nest maken. Futen zijn geen echte helden, dus maken ze gebruik van de meerkoe-ten, die heel fanatiek alles aanvallen wat er in hun buurt komt. Het lijken dan net oorlogsschepen op ramkoers! Ze broeden van half april tot in augustus. Ze leggen zes tot negen eieren, die ze altijd toedekken als ze eventjes weg zijn. Dan broeden ze eenentwintig tot vierentwintig dagen. De kuikens verlaten het nest meteen nadat ze geboren zijn. Maar komen meteen terug om gevoerd of verwarmd te worden door de ouders.

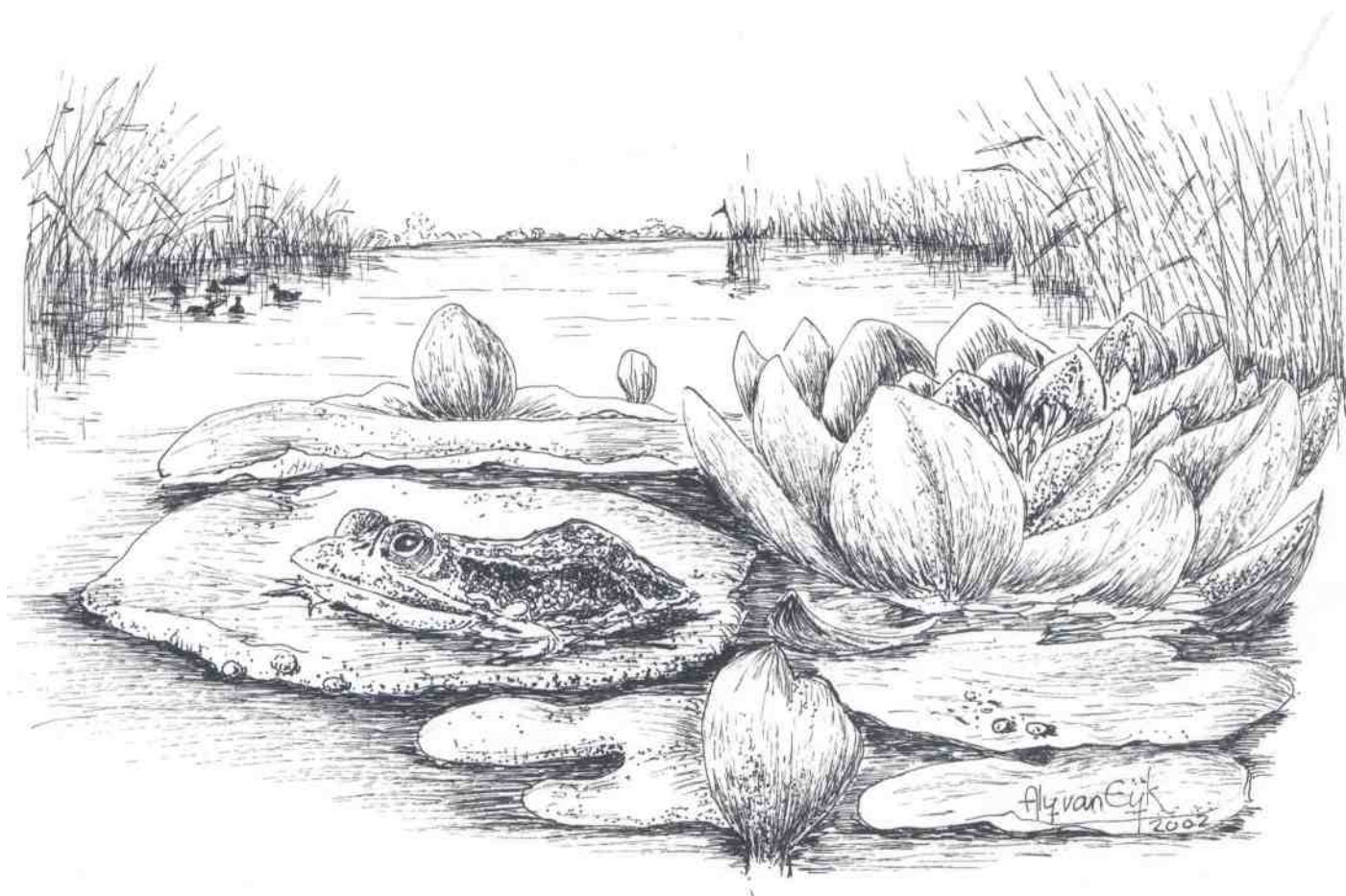
Met negen weken kunnen de jongen leren vliegen. Ze hebben vaak twee broedsels per jaar.

Een van onze vroegste vlinders is het citroentje. Egaal gele vleugels, met een spanwijdte van vijftig mm. Ze komen in lichte bossen voor, langs bosranden en in open terreinen met struikgewas. Ook komen ze in onze tuinen voor. Citroenvlinders kunnen een levensduur van twaalf maanden bereiken. Er is dan wel een winterse rust periode, die de dieren onbeschut in de vegetatie doorbrengen, vlak boven de grond hangend aan een plantenstengel. Na de

overwintering zetten de vrouwtjes hun eieren af in de vuilboom of de wegedoorn. De vuilboom wordt ook sporehout genoemd. De rups vreet vanaf de randen het blad op en rust dan op de middennerf op een los spinsel. Door zijn perfecte schutkleur, is hij nauwelijks te zien. De groene gordelpop hangt later aan de onderzijde van een blad of takje van de voedselplant, meestal vrijwel horizontaal.

Kijk en geniet.

Aly van Eijk.

Oostbroeklezing

Lezing: Oostbroek door vlinderogen

We gaan tijdens de lezing van Kars Veling de omgeving bekijken door vlinderogen. Hoe leven vlinders, wat hebben ze nodig en hoe kunnen we zorgen dat de vlinders het op en rond het landgoed Oostbroek weer naar de zin hebben? Niet alleen de kroeglopers als dagpauwoog en kleine vos komen aan de orde, we kijken ook door de ogen van minder algemene soorten. Ook zal er rekening worden gehouden met de plantensoorten rond Oostbroek. Als u zelf vragen hebt over vlinders kom dan ook, want daarvoor is volop gelegenheid.

Locatie: hoofdhuis Landgoed Oostbroek
Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt

datum: dinsdag 26 maart

tijdstip: 19.30u - 21.30u

Info en aanmelden:

<https://www.utrechtslandschap.nl/oostbroek-door-vlinderogen>

Lid Worden van IVN

U kunt het werk van de IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen steunen door IVN-lid te worden. Als lid bent U van harte welkom bij onze activiteiten.

Als lid, ontvangt U, naast ons Groene Blad dat minimaal 4 keer per jaar verschijnt, ook het kwartaalblad "Mens en Natuur" van de landelijke IVN vereniging.

Aanmelding:

<https://www.ivn.nl/word-lid>

Opzegging en/of verhuizingen:

z.s.m. opgeven via:

ledenadministratie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Natura 2000

Natura2000 in het Binnenveld Er staan de komende jaren spannende dingen te gebeuren in het Binnenveld. Was ik in het lente nummer van het Groene blad 2016 nog somber over de voortgang rond het Natura2000 gebied het Binnenveld; nu is er eindelijk schot in de zaak gekomen. Een complexe ruilverkaveling, dwang vanuit de Europese Unie en PAS maatregelen hebben dit mogelijk gemaakt. Met als resultaat dat er eindelijk een Natura2000 beheerplan Binnenveld op tafel ligt.

Natura2000 in het Binnenveld

In de jaren 90 van de vorige eeuw moest in opdracht van de EU elke lidstaat een aantal natuurgebieden opgeven die extra bescherming nodig hebben. Dus ook in Nederland. Er zijn nu 162 unieke natuurgebieden die behoren tot het Natura2000 netwerk. Een van de laatste gebieden die deze titel kreeg was het Binnenveld. Op 23 april 2014 werd dit officieel bij besluit besloten. Natura2000 Binnenveld bestaat uit de volgende gebieden: De Blauwe Hel, De Hel en De Bennekomse Meent (zie kaart 1). Na dit besluit moest er binnen drie jaar een beheerplan komen, waarin moet staan hoe men de natuurwaarde van het gebied gaat verbeteren en behouden. En daarmee begonnen de moeilijkheden. Want hoe ga je zulke kleine gebieden beschermen tegen de landbouw, oprukkende bebouwing en een overdosis aan stikstofdepositie. Bij elk te nemen maatregel was er wel iemand die tegen was.

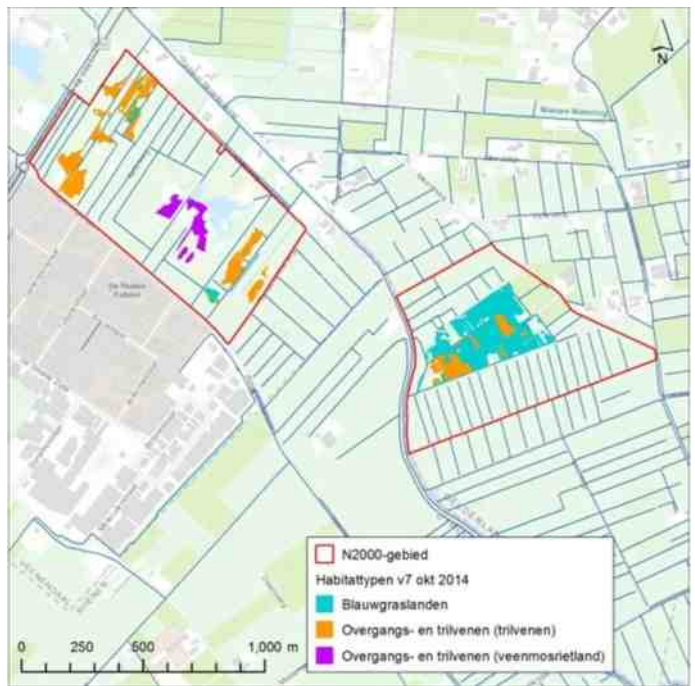
Waarom is het Binnenveld opgenomen als Natura2000 gebied?

Waarom wil je nou deze kleine natuurgebiedjes beschermen? Sommige noemen het spottend al bloempotjes. Toch is er een goede rede. De gebiedjes bestaan uit de laatste restjes van zeer bijzondere vegetaties, namelijk blauwgrasland en trilveen. In de afgelopen eeuw zijn de blauwgraslanden zo goed als verdwenen. Van de ongeveer 30.000 ha in Nederland waren er in de jaren 90 nog amper 100 ha over (waarvan de helft ook nog in slechte toestand was). Deze achteruitgang kwam voornamelijk door de intensivering van de landbouw. Grondwaterpeilverlaging en overbemesting zijn hierbij de grootste oorzaken. Blauwgraslanden zijn maar in een klein gebied te vinden in Europa. Dit gebied omvat ongeveer een gedeelte van de Atlantische kust, namelijk van Noord-Frankrijk en Ierland tot Noord-Duitsland. Nederland ligt dus centraal in dit gebied. Buiten onze landgrens is het helaas nog slechter gesteld met deze blauwgraslanden. De grootste hoeveelheden vond en vind je nog steeds in Nederland. Ons land is dan ook van groot Europees belang voor deze vegetatie vanwege de soorten-samenstelling, de geografische ligging en de oppervlakte. Alle reden dus om erg zuinig te zijn op hetgeen wij nog hebben. De meeste blauwgraslanden worden daarom dan ook beschermd vanuit de Natura2000 gebieden onder het toezien van de EU.

Blauwgraslanden behoren tot de natte schraalgraslanden en bevatten en hele hoge biodiversiteit. Er komen dus veel soorten planten en insecten in voor. De bodem is vochtig en het liefst moet deze in de winter iets onder water staan. In de nazomer of vroege herfst wordt het gras gemaaid en afgevoerd. Zo blijft de bodem schraal en blijft de hoge biodiversiteit in stand.

In de Blauwe Hel vinden we ook trilvenen. Trilveen heet zo omdat wanneer je er overheen loopt het op en neer golft. Trilveen bestaat uit een dikke mat bestaande uit plantenresten en veen die op het water ligt. Het is dan ook een

stadium in het verlandingsproces van poelen en petgaten. Trilveen zal bij verdere verlanding overgaan in veenmosrietland. Veenmosrietland bestaat uit een vrij ijle rietlaag en vaak een moslaag, rijk aan veenmossen, zonnedauw, orchideeën en varens. Maar altijd blijft het belangrijk dat de bodem schraal blijft. En dat maakt deze vegetaties juist zo kwetsbaar. Door de grote hoeveelheid meststoffen die tegenwoordig worden gebruikt in de landbouw worden deze vegetaties toch vaak voedselrijker en kunnen ze zomaar verruigen. Kwelwater kan dit proces zeer vertragen omdat dit water weinig voedselstoffen bevat. En wanneer er ook nog kalk in het kwelwater zit is dit nog beter omdat het de eventuele verzuring neutraliseert. En laat nu net juist rondom Veenendaal dat kalkrijke en voedselarme kwelwater naar boven komen. En daardoor hebben we dus nog enkele zeer bijzondere natuurgebiedjes om Veenendaal heen liggen. Dat is toch best wel iets om trots op te zijn.

Kaart 1: Habitattypenkaart Binnenveld (2014).

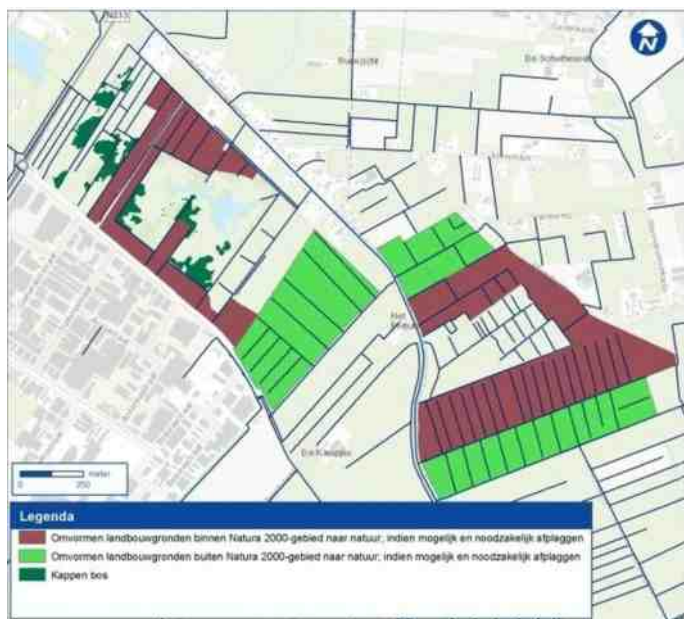
Wat gaat er gebeuren?

Om deze dus zeer bijzondere vegetaties te behouden moet er wel wat gebeuren. Want zouden we niets doen, dan blijft de kwaliteit van de vegetatie achteruit gaan. Dat wil zeggen dat de zeldzame plantensoorten in aantal afnemen of zelfs verdwijnen. En dat willen we niet en mag dus niet van de EU. Dus is er een actieplan opgesteld: het Natura2000-Beheerplan Binnenveld.

Een van de belangrijkste maatregelen, waar veel discussie over was, is het nat houden van de gebieden. Eerst was het plan om een extra stuw in de Grift aan te leggen, maar dat leverde te veel weerstand op bij boeren en de gemeente Veenendaal. Men was bang dat het in de wijde omgeving van de Hellen veel te nat zou worden met alle gevolgen van dien. Daarom is besloten tot minder rigoureuze maatregelen en slechts beperkt in het gebied. Zo worden er nu sloten in het Natura2000 gebied gedempt of verontdiept of ze worden afgedamd. Alles om het water zo lang mogelijk vast te houden in het natuurgebied. Als blijkt dat dit niet genoeg is wordt gekeken naar aanvullende maatregelen. Verder wordt het peilbeheer in de Bennekomse Meent aangepast zodat er minder eutrofiëring en verzuring optreedt. Ook wordt er in de Bennekomse Meent een dammetje aangelegd zodat er minder vaak voedselrijk water uit de Grift (bij hoog

water) het gebied instroomt.

Om de zeldzame vegetaties in de Hellen uit te breiden worden er vele bosjes weggekapt (zie kaart 2). Dat lijkt heel erg jammer, maar de natuur die er voor terug komt is waardevoller en rijker dan die van bos. Verder wordt er op diverse plekken nog de fofaatrijke bovenlaag van weilanden afgegraven.

Kaart 2: Omvorming natuur en te kappen bos.

In de Hel liggen ook nog twee voormalige vuilstorten. Deze worden nu door de provincie Utrecht gesaneerd. De eerste ligt ten westen van de Ketelweg en zal volledig worden weggegraven. De tweede vuilstort ligt in de hoek van de Rauweveldseweg en de Wageningse laan en zal gedeeltelijk worden verwijderd. De stort langs de Wageningse laan wordt volledig afgegraven, maar die bij de Rauweveldseweg bestaat uit bouw- en sloofafval en zal daarom worden ingekapseld en dus blijven liggen. Door deze twee afgravingen ontstaan er twee petgaten die vervolgens weer mogen verlanden, waardoor er hier nieuwe trilvenen kunnen ontstaan. Enkele weilanden net buiten de begrenzing van de Natura2000 gebieden (lichtgroen in kaart 2) worden ingericht als nat schraal grasland. Zij dienen als een soort buffer om de kweldruk in de Hellen te vergroten.

Al deze maatregelen zijn bedoeld om de hoge natuurwaarde van dit Natura2000 gebied te behouden en het liefst ook te verbeteren. Echter blijft het altijd spannend of de maatregelen ook wel gaan werken. Er zijn vele factoren die elkaar allemaal beïnvloeden en het doen van voorspellingen is dan ook erg moeilijk. Hoe de natuur gaat reageren op al deze ingrepen is al net zo moeilijk te voorspellen, maar we laten ons maar gewoon verrassen.

Carlo van de Weerd

De kaartjes komen uit het rapport Natura 2000-Beheerplan Binnenveld.

De foto's zijn van mij zelf.

Gevlekte orchis

Foto Carlo van de Weerd

DAILYWORKWEAR.NL

- ✓ **BEDRIJFSKLEDING**
- ✓ **SPORTKLEDING**
- ✓ **PROMOTIEKLEDING**
- ✓ **WERKSCHOENEN**

Wageningse laan 46 | VEENENDAAL

**LEPPERS
ZONWERING
VEENENDAAL**

Leppers Zonwering B.V.
Nieuweweg 85
3905 LH Veenendaal
Telefoon 0318-517565
Fax: 0318-543260

BTW nr. 8099.91.998.B01
ING bank
IBAN: NL30INGB0651914558
K.v.K.: 30058732
E-mail: info@leppers.nl

Vertrouwenspersoon

Vertrouwenspersoon IVN Veenendaal-Rhenen.

Het bestuur heeft in navolging van het landelijk beleid een afdelingsbeleid ontwikkeld ten aanzien van ongewenst gedrag en seksueel misbruik en daar tevens een vertrouwenspersoon aan gekoppeld.

In 2015 ben ik door de ALV benoemd tot vertrouwenspersoon van onze afdeling.

Hoewel ook ik ervan uit ga dat we binnen onze afdeling ons in principe aan de normale omgangsvormen houden, is het toch goed om op het een incident van een of andere vorm van ongewenst voorbereid te zijn en beter nog het te voorkomen.

Wat verstaan we onder ongewenst gedrag en seksueel misbruik?

Ongewenst gedrag is: iedere vorm van aandacht of gedrag die door iemand als onprettig wordt ervaren. Dat kunnen al dan niet seksueel getinte opmerkingen zijn of grapjes die door de ander op wie ze gericht zijn als onprettig worden ervaren. Het kan ook gaan om pesten of een inbreuk op de privacy, discriminatie, overmatig alcohol- of drugsgebruik, bedreiging, agressie of zelfs fysiek geweld.

De vertrouwenspersoon heeft vooral een rol om voor iemand die zich onvoldoende tegen het ongewenste gedrag kan verweren als klankbord te dienen en samen met het slachtoffer te zoeken naar een oplossing.

Met name kinderen en jongeren zijn vaak extra kwetsbaar, maar ook hoogbejaarden en mensen met een verstandelijke beperking.

In geval van ongewenst gedrag kan een IVN-vrijwilliger of deelnemer aan een IVN-activiteit –als slachtoffer of als getuige– daarvan melding maken bij de vertrouwenspersoon.

In minder ernstige gevallen kan de vertrouwenspersoon in overleg met melder en/of slachtoffer de problemen met de vermoedelijke dader bespreken en proberen tot een oplossing te komen. Het is in deze situaties het slachtoffer dat bepaalt welke vervolgacties er worden ondernomen. Strikte vertrouwelijkheid is daarbij gegarandeerd!

Het spreekt m.i. vanzelf dat fysiek geweld en seksuele intimidatie of misbruik worden beschouwd als een misdrijf en er altijd aangifte van zal worden gedaan. Als het slachtoffer geen aangifte wil doen, zal dat in elk geval door de vertrouwenspersoon zelf of de landelijke vertrouwenscommissie worden gedaan.

Er is binnen IVN een landelijke meldplicht met betrekking tot (vermoedens van) seksueel misbruik. Iedere IVN-er is verplicht zulke vermoedens of aanwijzingen niet alleen bij de vertrouwenspersoon maar ook direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie. (Vermoedens van) misbruik mogen alleen door de landelijke vertrouwenscommissie in behandeling worden genomen.

Veel IVN-vrijwilligers werken met jeugd en jongeren (of andere kwetsbare personen) en hebben daarbij de verantwoordelijkheid en de zorg voor de deelnemers. Spelsituaties kunnen soms spontaan uitgroeien tot stoeipartijen, bij heimwee worden kinderen getroost, vooral jonge kinderen komen bij volwassenen spontaan uitrusten of knuffelen. Hierbij is normaliter sprake van functionele intimiteit; er zijn echter situaties voorstelbaar dat het gaat om ongewenste intimiteit.

Het beleid is erop gericht ten aanzien van misbruik bescherming te bieden voor jeugdige deelnemers aan IVN-activiteiten.

Binnen de afdeling gaat het om de volgende elementen:

Een gedragscode voor vrijwilligers die kinder- en jeugdactiviteiten begeleiden. Deze vrijwilligers wordt gevraagd deze gedragscode bij aanvang van de activiteiten te ondertekenen.

Hiermee wordt de vrijwilliger verantwoordelijk gesteld voor het creëren en bewaken van een veilige sfeer voor elke deelnemer tijdens de activiteiten, dus niet alleen voor zijn eigen gedrag.

Het vragen van een verklaring omtrent gedrag (VOG). Sinds 2015 is het aanvragen van een VOG gratis voor vrijwilligersorganisaties die aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Het aan de hand van een landelijk vastgestelde checklist inventariseren van de risico's bij activiteiten met kinderen en jeugdigen met eventueel daaraan verbonden actiepunten.

Het is de verantwoordelijkheid van het afdelingsbestuur om zeker te stellen dat deze risico-inventarisatie gedaan is, en te beoordelen in hoeverre de checklist gebruikt moet worden bij incidentele jeugd- of jongerenactiviteiten.

Daarnaast is er door de Landelijke Raad een –landelijk verplichte– procedure vastgesteld voor de melding en afhandeling van (vermoedens van) seksueel misbruik.

Ook bij een goed preventiebeleid kan misbruik voorkomen. We moeten ons hoofd niet in het zand steken bij de signalen over andere en zeer diverse organisaties of instanties. Het kan overal voorkomen!

Zelfs bij een goed preventiebeleid kan misbruik voorkomen. Niets is dan belangrijker voor zowel het slachtoffer als de veronderstelde dader dat er een heldere en zorgvuldige procedure is. Hierin moeten de belangen van alle betrokkenen zijn geborgd, met duidelijke afspraken over de communicatie naar alle betrokkenen en –zover van toepassing– met de media. Feiten, vermoedens en speculaties dienen zorgvuldig te worden onderscheiden, en waar nodig wordt de deskundige hulp van politie, slachtofferhulp en andere ter zake kundige instanties ingeroepen.

Waar het om gaat is dat elk IVN lid, elke vrijwilliger zich veilig voelt binnen het IVN en zich met veel plezier inzet voor de afdeling. Daar zijn we met zijn allen verantwoordelijk voor!

Ida Marsman, vertrouwenspersoon

vertrouwenspersoon@ivnveenendaal-rhenen.nl

Mucha restaurant

3-gangen keuze uit de gehele kaart € 32,⁵⁰
inclusief brood met aioli en olijven!
(m.u.v. gerechten met een meerprijs)

Reserveren?
www.restaurantmuch.nl
of 0318-505533

De Sterke Arm 1 • 3901 EK Veenendaal

Omgangsregels

Omgangsregels IVN afdeling Veenendaal-Rhenen.

1. De IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen staat voor goede omgangsvormen. Respect voor elkaar, gelijkwaardigheid, integriteit, eerlijkheid en veiligheid vormen hierbij centrale begrippen. Deze vormen de basis voor deze omgangsregels, zoals we die binnen onze IVN-afdeling hanteren.

2. Onder ongewenst gedrag wordt verstaan: geweld, agressie, bedreiging, discriminatie, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik. Al deze vormen van ongewenst gedrag kunnen een fysieke, psychische of verbale uitingsvorm hebben. Ook ongewenste aandacht, discriminerende, seksistische of andere beledigende of krenkende opmerkingen of grappen – mondeling of schriftelijk – worden als ongewenst gedrag beschouwd.

3. Ongewenst gedrag wordt binnen de IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen niet getolereerd. Dit geldt voor IVN-vrijwilligers en voor deelnemers aan IVN-activiteiten. Hierbij gelden dezelfde normen en waarden die binnen de Nederlandse samenleving als 'normaal' worden beschouwd. Alle betrokkenen worden geacht elkaar met respect voor eigenwaarde te benaderen en te behandelen.

4. De IVN-vrijwilliger accepteert geen ongewenst gedrag van deelnemers of collega-vrijwilligers en neemt zelf geen initiatief tot ongewenst gedrag naar anderen.

5. Iedere IVN-vrijwilliger heeft het recht om deelnemers die zich schuldig maken aan ongewenst gedrag onmiddellijk uit te sluiten van verdere deelname aan de betreffende IVN-activiteit.

6. Het bestuur is gerechtigd om een IVN-vrijwilliger wegens ongewenst gedrag te royeren als lid. Zo kan het bestuur ook iemand die aan een IVN-activiteit deelneemt uitsluiten van verdere deelname, indien hij of zij zich schuldig maakt aan ongewenst gedrag tegenover IVN-vrijwilligers of andere deelnemers.

7. In geval van ongewenst gedrag, kan de IVN-vrijwilliger, of de deelnemer van een IVN-activiteit – als slachtoffer (c. q. ouder/verzorger) of getuige – daarvan melding maken bij een van de bestuursleden van de IVN afdeling.

8. In ernstige gevallen wordt in overleg met het slachtoffer aangifte gedaan bij de politie.
In overleg met het slachtoffer neemt het bestuur gepaste maatregelen. Dit kan in de vorm van een gesprek, waarschuwing, berisping, royement of ontzegging van toegang. Het slachtoffer en de melder worden geïnformeerd over de wijze waarop de melding of klacht is afgehandeld door het bestuur.

9. Het bestuur draagt er zorg voor dat IVN-vrijwilligers de inhoud van deze omgangsregels kennen. Ook zorgt het bestuur ervoor dat deelnemers aan IVN-activiteiten van deze regels kennis kunnen nemen.

10. Zo vaak als nodig, maar ten minste één keer in de drie jaar worden deze regels geëvalueerd door het bestuur en zo nodig bijgesteld.

IVN Uitwisselingsbijeenkomsten

Uitwissel- en trainingsbijeenkomst Natuur & Ouderen

Op woensdag 20 maart 2019 organiseren we een scholings- en uitwisselingsdag voor de IVN'ers uit de provincie Utrecht die werken met de Natuurkoffer en activiteiten organiseren voor of met ouderen. Ook IVN'ers die nog weinig of geen ervaring hebben maar dit wel willen gaan doen, zijn van harte welkom.

Programma

* ouderen en dementie: Wat betekent een haperend brein? Hoe ga je om met mensen met dementie? Hoe sluiten onze IVN activiteiten hierbij aan?

* Natuurkoffer: Wat zit er zoal in een Natuurkoffer? Hoe zet je de Natuurkoffer in? Mocht je jouw exemplaar willen laten zien, neem hem mee! Zo kunnen we elkaar inspireren.
* uitwisseling: Welke problemen of moeilijkheden kom je tegen in het werken met ouderen? En hoe ga je daar mee om? Maar zeker ook: Wat gaat er goed? Wat werkt en waarom?

Marian Schouten zal iets vertellen over de Riksja's die de werkgroep Natuur & Gezondheid van IVN Gooi gebruikt
* een activiteit buiten

* plannen voor de toekomst

De dag wordt begeleid door Anne Mara Sillevius Smitt.

Kosten: gratis voor IVN-vrijwilligers

Datum: 20 maart 10:00-16:00 uur (inclusief vegetarische lunch)

Locatie: Het Groene Huis Amersfoort

Info en aanmelden:

<https://www.ivn.nl/provincie/utrecht/activiteiten/uitwissel-en-trainingsbijeenkomst-natuur-ouderen>

Uitwissel- en scholingsbijeenkomst Kind en Natuur

Op woensdag 17 april 2019 organiseren we een uitwissel- en scholingsdag voor IVN'ers uit de school- en jeugwerkgroepen. Ook IVN'ers die het leuk vinden om met kinderen te werken en actief willen worden in een jeugd- of schoolwerkgroep zijn van harte welkom.

Programma

* didactiek: wat zijn de verschillende kenmerken van de leeftijdsgroepen en hoe benader je die?

* de verschillende campagnes van IVN (Slootjesdagen, Modderdag, de Paddenstoelencampagne etc.) en hoe deze in te zetten voor activiteiten voor kinderen

* voorbeelden van activiteiten

* onderlinge uitwisseling

* we ontwikkelen samen activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen en in aansluiting met de campagnes
De dag wordt begeleidt door Anne Mara Sillevius Smitt

Datum: 17 april 10:00-16:00 (inclusief vegetarische lunch)

Kosten: gratis voor IVN-vrijwilligers

Locatie: Infoschuur 't Gooi, thuis van IVN Gooi eo

Info en aanmelden:

<https://www.ivn.nl/provincie/utrecht/activiteiten/uitwissel-en-scholingsbijeenkomst-kind-en-natuur-woensdag-17-april>

Bestrijding bospest

Bestrijding bospest overlaten aan insecten?

Bram Mabelis, ecooloog.

Volgens enkele biologen van Rijksuniversiteit Leiden (afdeling Evolutiebiologie) zou het uitroeien van de Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) de aanpassing van insecten remmen.* Ze baseren deze uitspraak op de resultaten van hun onderzoek, waaruit blijkt dat een toenemend aantal soorten zich zodanig aanpassen aan het blauwzuurgehalte van deze plant dat ze ervan kunnen eten.

Woekering van bospest na kaalkap
(Boswachterij Amerongse Berg).
Foto Bram Mabelis.

De biologen hebben ervoor gepleit om de Amerikaanse vogelkers ('bospest') niet meer te bestrijden, maar insecten de tijd te geven zich aan te passen. De verwachting is dat door toenemende vraatschade de bospest op den duur onschadelijk zal worden. Deze veronderstelling lijkt me wel erg optimistisch.

Als een soort van een ander continent wordt uitgezet in een gebied waar hij goed kan gedijen, dan is de kans groot dat hij zich vanuit dat gebied verder zal verbreiden.

Zo heeft de Amerikaanse vogelkers, die begin vorige eeuw vanuit Amerika in Europa is geïntroduceerd, zich in veel landen massaal kunnen verbreiden, mede omdat in deze landen minder soorten van de plant eten dan in het land van herkomst. Het gevolg is dat veel inheemse soorten in de verdrinking zijn gekomen. Geleidelijk zullen echter meer planteneterende soorten de bospest als voedselbron gaan gebruiken. Zo zouden enkele soorten insecten die inheemse *Prunus*-soorten als voedselbron benutten, na enige tijd kunnen overstappen op *P. serotina*, terwijl ook andere soorten zich op den duur zouden kunnen aanpassen aan de blauwzuurconcentratie van het blad.

Dat er nu bijna twee keer zoveel insectensoorten leven op *P. serotina* dan op de inheemse *P. padus*, zoals de biologen beweren, klinkt echter niet erg aannemelijk. Ik vraag me af of er bij de inventarisatie van vraatinsecten de zoekinspanning bij beide *Prunus*-soorten gelijk is geweest en dat eenzelfde aantal bomen is bekeken in hetzelfde terrein en bij eenzelfde standplaats.

De aanname van de Leidse biologen dat aanpassing van vraatinsecten minder snel zal gaan als de bospest sterk zou

worden bestreden lijkt me juist. Moeten we daarom stoppen met de bestrijding?

Het antwoord is nee. Vooral in bospercelen waar houtkap leidt tot bodemverstoring, waardoor er een kiembed voor bospest ontstaat, is het verstandig om eerst deze soort te verwijderen alvorens hout te gaan oogsten. Als dit wordt nagelaten, kan de bospest zo sterk gaan domineren dat goede bosontwikkeling voorlopig niet meer mogelijk is. Veel bossoorten zullen daardoor verdwijnen. Bij het bosbeheer dient gestreefd te worden naar stabiele situaties. De bospest is daarbij een belangrijke storingsfactor.

In sommige bossen is de bospest zo sterk gaan domineren dat bestrijding vrijwel ondoenlijk is. In die gevallen zou de bossamenstelling kunnen worden gewijzigd door andere soorten bij te planten en te wachten tot de bossamenstelling en -structuur op den duur verbetert, al zal dit wel enkele generaties gaan duren. Alleen in extreme situaties zouden we zo lang kunnen wachten tot de bospest een meer bescheiden plaats in het bos zal gaan innemen, zoals dat is gedaan met de waterpest.

* 'Uitroeien bospest remt aanpassing insecten. Zelfs op een van de allerergste uitheemse woekeraars krijgt de Nederlandse natuur greep', NRC/Handelsblad 19 april 2016.

Dit artikel is eerder geplaatst in het Tijdschrift van de Vereniging voor Dorp & Natuur Amerongen -Leersum.

Leer moestuinieren

Leer moestuinieren bij IVN Veenendaal – Rhenen 2019

Je eigen gezonde groenten telen, oogsten en daarna smullen. Met of zonder tuin, altijd is er wel een plekje te vinden voor een moestuintje, met potten op balkon of bakken in de tuin.

In deze korte cursus leer je hoe je eenvoudig een kleine moestuin opzet en met goed resultaat kunt oogsten.

De cursus bestaat uit drie avonden en thuiswerkopdrachten waardoor u al direct het geleerde praktisch kunt toepassen.

Op donderdag 21 maart, 18 april en 9 mei wordt van 20.00-22.00 uur de cursus gegeven in de Groenhof.

Adres: Karel Fabritiusstraat 3 te Veenendaal.

De kosten voor de cursus bedragen €12,50 inclusief documentatiemateriaal en koffie of thee.

Aanmelden kan bij Dorthy Reijn via e-mail:

d.reijn@xs4all.nl of telefoon 06 - 1116 8431

Wie komt helpen?

Beste IVNers,

We zijn een bloeiende vereniging met heel veel fantastische mensen, maar om de continuïteit te waarborgen is een goed functionerend bestuur van levensbelang. Ook kunnen werkgroepen hun activiteiten pas goed uitvoeren als er iemand is die in die werkgroepen het voortouw wil nemen. En daar zit hem op dit moment het probleem. Het bestuur zit na de algemene ledenvergadering zonder penningmeester en zonder secretaris en binnen de werkgroepen zijn nieuwe coördinatoren en nieuwe leden nodig. Soms gaat het maar om kleine functies, die weinig tijd vergen, maar wel een grote impact hebben op de dagelijks gang van zaken binnen het IVN. Om maar eens een voorbeeld te noemen: Peter van Krugten en Nico Bosman hebben, nadat Jannie van der Linde daar mee gestopt was, een fantastische nieuwe folder voor de publieksactiviteiten gemaakt. De wandelingen in de folder moeten echter in de kranten (Rijnpost en Veenendaalse krant) worden aangekondigd, hele kleine stukjes met titel, tijd, plaats en duur van de excursie en onze vraag is dan ook: wie wil ons helpen? Nog een voorbeeld: Op woensdagmiddag wordt er door een paar mensen een paar uur in de tuin van de Groenhof gewerkt en dat gebeurt met veel enthousiasme, maar ook daar is een nieuwe coördinator nodig. Twee uurtjes per week, zou te doen moeten zijn.

Verder is het bestuur op zoek naar iemand die het leuk vindt om een paar maal per jaar onze nieuwsbrief te maken. Huub de Kock heeft tot onze spijt aangegeven dat hij er mee stopt. Een overzichtelijk klusje en geen vergaderingen!!!!

Bert Budding, die jarenlang de coördinator van het Diddersgoed is geweest, een van de ouwe getrouwen, wil daar eindelijk eens mee stoppen. Heel begrijpelijk, maar wie volgt hem op? De pr-werkgroep waar ikzelf zelf coördinator van ben wil graag versterking. Door ziekte en verhuizing is ons groepje behoorlijk uitgedund.

Tot slot nog dit. Onze vereniging vergrijsd in rap tempo, veel mensen haken om begrijpelijke redenen af, waardoor anderen nog weer zwaarder belast worden. Maar willen we doorgaan op de weg die we nu zijn ingeslagen dan is er meer menskracht nodig. Neem eens contact met ons op en probeer het eens een jaartje.

Namens het bestuur

Cokkie Gadella

0318-550806

Of mail het secretariaat

foto Tineke Wouda

Rietorchis

tekening Aly van Eijk

Activiteiten

IVN en KNNV

Zaterdag 9 maart

Veenendaal-Rhenen

Schone Stappenwandeling in Oost (1,5 uur). Saskia Koolen, Ton Ezendam

Start: Ontmoetingshuis, Spiesheem, Veenendaal-Oost. Opgeven bij Saskia Koolen: hmkoolen@gmail.com

Zondag 17 maart

IVN Ede

Vroege voorjaarswandeling omgeving Bosbeek.

Start: 14.00 uur vanaf NIVON, Jeltje Zeelenberg 0318413486;

Dinsdag 19 maart

KNNV Wageningen

Plantenwerkgroep. Studieavond over de Anjerachtigen.

Start: 20.00 uur in het Groene Wiel, Hendrikweg 14b te Wageningen. Inlichtingen: Leny Huitzing 0614061898 of lenyhuitzing@planet.nl

Donderdag 21 maart

KNNV Wageningen

KNNV Natuuracademie: Lezing door Michiel Wallis de Vries over achteruitgang van vlinders en andere insecten!

20.00 uur in de Bevrijdingskerk Wageningen, Van Schelvenweg 2, hoek Ritzema Bosweg.

Natuurwandeling van 9.30-12.00 uur met Henrik de Nie en Leny Huitzing (0317-417943, 06 14061898.) naar Plantage Willem III bij Elst.

Startpunt: parkeerplaats bij de ingang van Plantage Willem III om 9.30 uur.

Ingeval van slecht weer rond 8.30 bellen met bovenstaand nummer of het wel of niet doorgaat.

Vrijdag 22 maart

IVN Veenendaal-Rhenen

Kwinteloijen Paddentrek (1,5 uur). Cokkie Gadella, Lidia den Oudendam

Start: Parkeerplaats van Manege "Blauwendraad" Blauwendraad 3, 3911 SB Rhenen bij rotonde Cuneraweg/rondweg Oost, Rhenen – Kwinteloijen, info bij Cokkie Gadella (0318-550806)

Vervolg pagina 17

Stop verstening, start vergroening

Meer groen en meer biodiversiteit in de tuin

In januari 2018 was Nico de Haan in Veenendaal. Hij hield in het gemeentehuis een inspirerend verhaal voor inwoners en raadsleden van gemeente Veenendaal onder het motto "Stop de verstening, start de vergroening". Een goed ingerichte tuin kent vier groenlagen. Als deze allemaal goed zijn ingericht biedt uw tuin maximaal ruimte aan insecten, vlinders en vogels. En natuurlijk plezier voor uzelf. Want wat is er fijner dan omringd door groen en vogelgeluiden te genieten van een koel glas op een mooie zomeravond?

Stap 1: Ontstaan uw tuin

In een natuurvriendelijke tuin liggen zo min mogelijk stenen. Want stenen maken uw tuin onnodig warm en het regenwater kan de bodem niet in. Wist u dat een groene tuin al snel 10 graden koeler is dan een verharde tuin? Misschien zijn er stukken betegeld waar dit overbodig is. Of wellicht kan een paadje bestaan uit halfverharding of uit stapstenen in het gazon.

Stap 2: Gazon

De onderste laag van uw tuin bestaat uit gazon. Naar eigen smaak en gezinssituatie kan dit een speelgazon zijn, of een bloemenweitje. Denk eens aan het inzaaien van de randen met een zadenmengsel voor weidebloemen. Of geniet van voorjaarsbloeiende bollen in uw gazon. Beheer uw grasveld zoveel mogelijk met organische materialen. Dat bevordert een gezond bodemleven en daarmee een gezond grasveld. En een gezond bodemleven trekt weer vogels. Merels bijvoorbeeld zijn dol op een stukje gazon.

Stap 3: Borders

De tweede laag bestaat uit borders. Borders met een mengeling aan planten die vlinders, bijen en andere insecten trekken. En als er insecten in de tuin zijn, zijn er vogels. Met een slimme keuze kun je het hele jaar door van bloeiende bloemen genieten. En van vogels. Wist u trouwens dat een koolmees 40 melodieën kent en een roodborstje 400?

Stap 4: Struiken

De derde laag bestaat uit struiken. Ook hier kunt u door de juiste keuze zelf beïnvloeden welke dieren er in uw tuin komen. Dat vlinderstruiken in de zomer vol zitten met vlinders weten de meeste mensen wel. Maar wist u ook dat rozebottels groenlingen en vinken trekken? Heeft u weinig

ruimte denk dan eens aan verticaal groen. Groen langs een regenpijp of schutting. Of over een pergola.

Stap 5: Bomen

De bovenste laag in uw tuin zijn de bomen. Ook hier is er weer een keur aan mogelijkheden afgestemd op uw tuin. In een kleine tuin passen leibomen en kleine fruitbomen. Bomen zijn een vluchtplaats voor vogels. Bomen met bloesems en vruchten hebben op meerdere manieren een sierwaarde.

Stap 6: Water

Wilt u nog meer doen om uw tuin een lustoord voor kleine dieren te laten zijn, denk dan eens aan water in de tuin. Een natuurvriendelijke vijver heeft flauwe oevers en een grindstrandje zodat dieren gemakkelijk het water kunnen bereiken. Als u de regenpijp van uw dak doorzaagt kan het regenwater vanaf het dak in de vijver lopen. Zo zorgt u ook nog eens dat regenwater niet onnodig in het vuilwaterriool komt.

Tot slot: Gemeente verleent subsidie voor afkoppelen en vergroenen

Gemeente Veenendaal vindt een groene tuin en het afkoppelen van regenwater belangrijk in verband met de klimaatverandering. De zomers worden warmer. Heel droge en heel natte perioden wisselen elkaar af. Dit vraagt om aanpassingen. In uw tuin en ook in de openbare ruimte.

Wilt u in uw tuin aan de slag met vergroenen of afkoppelen van regenwater zodat het regenwater niet meer in het vuilwaterriool komt?

Kijk dan op

<https://www.veenendaal.nl/aanvragen-en-regelen/subsidie-afkoppelen-regenwater/>

Zaterdag 23 maart**KNNV Wageningen**

Vogelexcursie naar Bekendelle en Groeve Winterswijk.

Start: 7:00 uur vanaf de Kees Mulderweg in Wageningen, achter Het Palet. Opgeven bij Wim Haver i.v.m. carpoolen via wim@haver.nu of 06 1648 4728

IVN Ede

Vogelzang-excursie Bennekomse Bos en heitje (ook 13 april om 6.00 uur)

Start: 7.00 uur vanaf de slagboom aan het eind van de Hullenberglaan in Bennekom. Info Hans Westendorp 0318418465;

Zaterdag 30 maart**IVN Veenendaal-Rhenen**

9:30 uur Prattenburg IVN natuurpad (2 uur). Maja Stavleu, Dorthy Reijn

Start: Parkeerplaats "Groene Entree Prattenburg" tegenover de 3 Zussen. Cuneraweg, Rhenen bij Veenendaal. Opgeven bij Dorthy Reijn: d.reijn@xs4all.nl

Maandag 1 april**KNNV Wageningen**

Introductie cursus Paddenstoelen microscopie.

Aanmelden voor 20 maart bij ineke_ammerlaan@hetnet.nl
Plaats: het Groene Wiel, Hendrikweg 14b; aanvang: 20.00 uur.

Zaterdag 6 april**KNNV Wageningen**

Mossenwerkgroep excursie Landgoed Hemelse Berg, Oosterbeek. Inlichtingen: André van Lammeren (06-42652991 of vanlammeren@chello.nl)

IVN Veenendaal-Rhenen,

10:00 uur Fietstocht Binnenveld (Weidevogels) (2 uur). Gert ten Haaf, Jannie van der Linden

Start: Hoek Wageningse laan-Generatorstraat, Veenendaal. Neem verrekijker mee.

Zaterdag 13 april**IVN Veenendaal-Rhenen**

10:00 uur Fietstocht Binneneveld (Weidevogels) (2 uur). Roelof de Jong

Start: parkeerplaats Coöp, Schoneveld 35 Achterberg. Opgeven bij: rtdejong@planet.nl

Neem verrekijker mee.

KNNV Wageningen

Vogelexcursie naar de Biesbosch.

Vertrek om 8.00 uur vanaf de Kees Mulderweg in Wageningen, achter Het Palet. Opgeven bij Wim Haver via wim@haver.nu of 06 1648 4728

Zondag 14 april**IVN Ede**

Wandeling Wekeromse zand (2 uur)

Start 10.00 uur. Parkeerplaats hoofdingang aan de Lichtenvoordseweg (achter de voormalige vuilstort). Honden niet toegestaan. Peter Van Hooff ; Scilla Kohlinger 0318623553

IVN ZuidWest Veluwezoom

Publieksrondleidingen deZomp op de zondagen 14 april en 12 mei 2019. We starten om 14.00 uur. De rondleiding duurt ca 1,5 uur.

Per e-mail (jfstorm@hetnet.nl) of telefoon (0317 425802) aanmelden.

De ingang van De Zomp bevindt zich op de hoek van de Fangmanweg en De Dam (postcode 6862 EH) in Oosterbeek.

Donderdag 18 april**KNNV Wageningen**

Natuurwandeling in Oranje Nassau's Oord met Eric Minke (tel. 0317-428305) van 9.30 – 12.00. Verzamelen om 9.30 bij de Scheidingslaan bij de rotonde van de Ritzema Bosweg (N225) op de Wageningse Berg

Zaterdag 20 april**IVN Ede**

Vroege vogels en wild kijken in het Deelerwoud. (2 uur)

Start: 6.30 uur parkeerplaats Natuurmonumenten. Ingang t.o. Museum vliegbasis Deelen aan weg Hoenderloo--Schaarsbergen. Info Dick van Houwelingen 0318591531

Dinsdag 23 april**KNNV Wageningen**

Plantenwerkgroep. Studieavond over de Grassen.

Graag een Flora meenemen (liefst Heukels 2005 of Veldgids Nederlandse flora 2007 of later. Aanvang 20.00 uur in het Groene Wiel, Hendrikweg 14b te Wageningen. Inlichtingen: Ina van Keulen ina.vankeulen@chello.nl

Zaterdag 27 april**KNNV Wageningen**

KNNV Natuuracademie. Lezing en excursie over Slakken door Bert Jansen. Zie de informatie elders in de Urlica. Aanvang: 13.30 uur, waarschijnlijk in Koetshuis Arboretum Belmonte, aansluitend een excursie.

Zaterdag 4 mei**IVN Ede**

Vogelzangexcursie Doesburgerbuurt. Start 5.00 uur bij de dokterpsot aan de Doesburgerdijk nr. 7. duur 3 uur . Info Gert Sleuwenhoek 0318 623494

Zaterdag 11 mei**IVN Veenendaal-Rhenen**

06:00 uur. Vroege vogel excursie (2,5 uur). Bert v. Spanje, Wim v. Rotterdam, Frida ten Hove

Start: Parkeerplaats Plantage Willem III Rijksstraatweg 265 (N225-hm 34,0) ,Elst/Remmerden. Neem verrekijker mee.

Dit is een niet compleet overzicht van activiteiten.

Nadere info:

<https://www.knnv.nl/knnv-afdeling-wageningen/agenda-afdeling>

<https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen/activiteiten>

<https://www.ivn.nl/afdeling/zuidwest-veluwezoom/activiteiten>

<https://www.ivn.nl/afdeling/zuidwest-veluwezoom/activiteiten>

foto Tineke Wouda

foto Tineke Wouda

Recept

Recept aardappel- en venkelschotel met quorn

Bereidingstijd: 30 minuten , oventijd : 15 minuten

150 mg mozzarella

600 g venkel

2 pakjes fijngehakte quorn

1 eetlepel kruidenboter

1 eetlepel olijfolie

2 dl tomato fritto

2 eetlepels geknipte basilicumblaadjes

1 zakje voorgekookte aardappelplakjes

Zout

Verwarm de oven voor op 200 gr C. Snijd de mozzarella in plakken. Maak de venkel schoon en snijd deze in dunne repen. Kook de repen in 15 minuten beetgaar en laat ze uitlekken. Bak de quorn in de kruidenboter en de olie bruin. Schenk de tomato fritto erbij en voeg basilicum toe.

Laat dit 5 minuten sudderen. Leg de aardappelplakjes in een ingevette ovenschotel. Schenk de quornsaus daarover. Verdeel de venkelrepen erover.

Leg plakken mozzarella over het gerecht.

Plaats de ovenschotel in het midden van de oven en laat het gerecht in 15 minuten goudbruin kleuren.

Eet smakelijk.
Cokkie Gadella

Stadswormerij

Kringloop van GFT bij Stadswormerij Amersfoort.
www.stadswormerij.nl

Regelmatig komen er leuke projecten voorbij die met crowdfunding van de grond proberen te komen. Een paar jaar geleden alweer zag ik een iniatief om met behulp van wormen ons

GFT te verwerken tot compost. In mijn volkstuintje zoek ik ook altijd naar manieren om het overvloedige groen te composteren en de grond gezond te houden met liefst heel veel wormen. Reden om daar een bijdrage aan te geven.

Een paar nieuwsbrieven later is er nu zicht op een echte start. De activiteiten zijn inmiddels gestart en er wordt veel aan publiciteit gedaan naast proefopstellingen en vergoedingaanvragen. Komend voorjaar ga ik ook op een wormencomposteer workshop. De meeste activiteiten vinden in en rond Amersfoort plaats. Er gaat onder andere een ouderwetse schillenboer rijden.

(Jacques, iets voor jou?)

Er wordt ook praktische ondersteuning gevraagd; vandaar dit stukje.

Om de compost aan de man te brengen zoekt men verpakkingsmateriaal. Dat mag ook recycled zijn. Yoghurtemmer-tjes van 1 liter, griekse stijl of zuivelhoeve, zijn zeer geschikt.

Mijn vraag aan u is om die te verzamelen voor dit project. Ik kom ze graag bij u ophalen om ze bij de stadswormerij te brengen.

Mail of bel gerritul70@gmail.com / 0620389275.

Gerrit v Leeuwen

DAILYWORKWEAR.NL

- ✓ BEDRIJFSKLEDING
- ✓ SPORTKLEDING
- ✓ PROMOTIEKLEDING
- ✓ WERKSCHOENEN

Wageningsealaan 46 | VEENENDAAL

De Lente!

Dat de maanden afstammen uit het Latijn, mag bekend worden verondersteld. De meeste maanden kennen een duidelijke herkomst en betekenis. Dat geldt niet voor april.

De meest passende is zonder twijfel het Latijnse woord *aperire*, dat 'openen' betekent, ter aanduiding van de ontluikende natuur. April doet wat hij wil, dat geldt voor het weer, maar helaas vaak ook voor de liefhebbers van deze ontluikende natuur.

Om zowel de natuur te beschermen, als ook de recreatiestromen goed te geleiden, zijn er regels nodig. Bij de ingang van vrijwel elk natuurgebied staan deze regels op de borden. We merken vaak dat veel mensen die borden niet lezen en gewoon met hun mountainbike verder fietsen of hun hond meenemen naar waar het verboden is. Dit leidt vaak tot ergernis bij andere recreanten of verstoring van de natuur. Een andere regel die op veel borden te lezen staat, is 'op wegen en paden blijven'. Dit is niet voor niets; buiten de paden slapen reeën, hazen, vossen of staan bijzondere planten. Betreding leidt tot verstoring of vernieling. Het is nu het broedseizoen voor vogels, zoogdieren worden geboren, rust en ruimte is dus nodig voor die natuur.

De recreatiedruk neemt toe. Mensen willen op hun eigen manier gebruik maken van de natuur en daarom is zonerings (begrenzing) noodzakelijk. In sommige gebieden mag je mountainbiken, in andere gebieden paardrijden. Veiligheid van recreanten is immers van groot belang. In weer andere gebieden mogen geen honden komen, omdat daar bijvoorbeeld wilde paarden of runderen lopen, of kwetsbare dieren leven zoals reeën en dassen. Dat betekent dat sommige recreanten niet hun ding kunnen doen in het bos, maar naar een ander gebied moeten, waar het wel is toegestaan. *Aperire* betekent dan wel 'openen', het houdt ook in dat dat we rekening moeten houden met elkaar én met de natuur. Sommige delen blijven daarom claudium, oftewel 'gesloten'. Geniet van de natuur en hopelijk een mooie lente!

Heeft u tips of een reactie die kunnen bijdragen aan het behoud van onze natuur?

Mail naar: natuurtip@gmail.com

Onze natuur is een maandelijkse natuurcolumn over de ervaringen van Ron en Ivor, werkzaam als toezichthouders bij Utrechts Landschap en is op persoonlijke titel geschreven

Duurzaamheidscafé

Met regelmaat wordt in de Cultuurfabriek een duurzaamheidscafé gehouden.

Het duurzaamheidscafé is bedoeld als ontmoetings- en inspiratieplek voor iedereen die zich met duurzaamheid bezig houdt in Veenendaal.

De laatste was 20 februari over duurzaam tuinieren. En zo zijn ook onderwerpen als: leven zonder afval en duurzame vakantie de revue gepasseerd.

De eerstvolgende duurzaamheidscafé is op 22 mei. Het onderwerp wordt nader bekend gemaakt.

Informatie: d.reijn@xs4all.nl

Shotse Hooglander
foto Tineke Wouda

Bijdrage GB

Hebt u iets moois of unieks beleefd in de natuur, vertel dat door een stukje te schrijven voor het Groene Blad.

Iedere bijdrage is welkom. Deel deze ervaring met de lezers van dit blad.

Net zoals die prachtige foto die u hebt gemaakt. Laat iedereen meegenieten van al het mooie van de natuur.

Hebt u weet van activiteiten die voor de lezers van het Groene Blad interessant of zinvol zijn, maak het (liefst ruim van tevoren) kenbaar bij de redactie.

Nico Bosman

INDIEN ONBESTELBAAR:
KERKEWIJK 254
3904 JL VEENENDAAL

